

In memoriam Valdur Jänes

03.11.1946–13.05.2024

Eesti psühhiaatreid on tabanud valus kaotus. Igavikuteele lahkus Valdur Jänes, meie uue iseseisvusaja väljapaistev vaimse tervise valdkonna klinitsist ja tervishoiukorraldaja.

Valdur Jänes sündis 1946. aastal Tartus. Peagi siirdus pere elama Kuusallu ja sealt Tallinnasse, kus Valdur 1965. aastal lõpetas Tallinna 21. Keskkooli. Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas ta 1971. aastal, järgnes internatuur ning suunamine Tallinna Psühhiaatriaiglasse orgmetoodilise kabineti juhatajaks ja osalise koormusega kohtupsühhiaatriks. 1977. aastal sai temast juba peaarsti asetäitja.

1984. aastal alustas ta tööd Tervishoiuministeriumis raviprofülaktilise abi valitsuse juhatajana ja 1988. aastal siirdus Valdur Jänes juhtima Wismari Haiglat. Alkoholi-vastase võitluse tuules loodud Wismari Haigla jäi Valdur Jänese töökohaks kuni lõpuni, muutudes küll 1999. aastal linna tervishoiuasutusest erahaiglaks, kuid oma töö sisult jäädi endiste liistude juurde – erinevate sõltuvushäirete ravi ja rehabilitatsioon.

Valdur Jänes oli 1970ndate lõpul Moskvast saanud WHO korraldatud rahvatervisekursustel diplomi, mis tänapäeval vastaks rahvatervise ja sotsiaalmeditsiini magistri kraa-

dile. Seal omandatud teadmised ja tutvused aitasid suuresti kaasa Uimastipreventsiooni Sihtasutuse loomisele, mille nõukogu esimeheks jäi ta aastateks. Kui 1989. aastal asutati Eesti Psühhiaatrite Selts, sai Valdur Jänese selle juhatuse liige ja president, ta valiti kolleegide poolt seltsi presidendiks koguni neljal järjestikusel perioodil. Tema tegevus seltsi juhina tõi meile psühhiaatrilise abi seaduse, mitmed ravikindlustusega kaetud vaimse tervise teenused, RHK-10 tõlkimise

estee keelde. Selts lõi seniajani toimiva arstide pädevuse hindamise süsteemi. Tema juhtimisel astus Eesti Psühhiaatrite Selts Maailma Psühhiaatrite Assotsiatsiooni liikmeks. Valdur Jänesele oli oluline roll koostöö arendamisel põhjamaade erialaseltsidega, mis aastaid hiljem päädis meie liitumisega Põhjamaade Psühhiaatriseltside Liiduga.

Kogu selle organisatoorse toimetamise kõrval tundis ta aga end siiski kõige enam arstina, tehes valvetööd ja ravides haigeid. Tema üks meelislauseid oli „Juht võid sa olla, arstiks pead sa jääma“.

Kui 1989. aastal – varakult enne iseseisvuse taastamist – otsustas Eesti lõpetada NSV Liidu keskregistrisse psühhiaatriliste patsientide andmete saatmise (sealt pärineb mõiste „arvelolek“), oli selle otsuse taga Valdur Jänes.

Valdur Jänes armastas oma vaba aega veeta maakodus ja pere keskel. Tema kireks olid kalaroad, mille valmistamisel oli ta eriti osav.

Jääme Valdur Jänest mäletama pühendunud kolleegi ja põhimõttekindla juhina. Tema panus Eesti rahva vaimse tervise arendamisse on olnud märkimisväärne ja tema töö arstina hindamatu.

**Kolleegid
Eesti Psühhiaatrite Seltsist**